

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii“ în fiecare Joi.
Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-Ios.
Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**, deputat.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunți adăță 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Se strică moravurile.

Războiul acesta îndelungat pe lângă binele cel mare pe care ni l-a adus, — doar' singur lui avem să-i mulțămim și înfăptuirea României-Mari, — a adus pe eapul omenimei și multe, foarte multe rele. Câte vieți omenești nu s'au prăpădit, câți schilavi și bolnavi nu au rămas, câte mame nemângăiate, câte văduve năcăjite, câți orfani neajutorați, câtă sărăcie, câte lipsuri și câte năcazuri! Dar toate acestea ar fi cum ar fi. Când ne gândim însă la moravurile stricate, la multele păcate și fărâdelegi, pe cari le-a pricinuit războiul, la multele căsătorii desfăcute, la lipsa de einste și de omenie, care se simțeste tot mai mult între noi, la furturile, răpirile și înșălăciunile, cari se fac zilnic, ni-se umple inima de durere și, fără să vrem ne aducem aminte de psalmistul David, care se tânguia și el zicând: „Nu este care să facă bucurate, nu este până la unul. Toți s'au abătut, împreună netrebniți s'au făcut“.

Și dacă n'am cunoaște istoria, care după spusa strămoșilor noștri, Români, este dăscălița vieții, poate că am desnădăjdui și n'am mai crede într'o învoire, într'o scăpare. Când ne aducem însă aminte de multele războaie pe cari le-a purtat omenimea, și la armările rele ale ace-

lora, și apoi la groaznicul și atât de îndelungatul războiu din urmă, al cărui sfârșit încă nici astăzi nu l'am ajuns, începem să ne mângăiem și să ne încredem în mila și îndurarea atotputernicului Dumnezeu, în căile nepătrunse de oameni ale pronoiei cerești, fără de care nici un fir de păr nu se clătește de pe capul nostru și începem să nădăjduim în o renaștere a moravurilor bune.

În cursul acestui războiu foarte mulți dintre oameni și-au uitat de Dumnezeu și de poruncile sale cele sfinte, scrise pe lespedele de piatră de pe muntele Sinai. Cei ce erau în neconțință primejdie de moarte și cărora de atâtea ori le-a rânjit în față înfricoșatul schelet al morții se gândeau, nu-i vorba, la Dumnezeu, dar mulți dintre ei într'atâta s'au obișnuit cu chipul hădos al morții, încât la urmă s'au obișnuit, s'au chiar împrietenit cu el și astfel și-au uitat de Dumnezeu sufletelor și al trupurilor. Iară cei de acasă au început să umble numai după bogății, să ehibzuiască cum pot să se îmbogățească mai ușor pe socoteala celor ce rabdă pe cele câmpuri de luptă, să nu mai umble pe la biserică, să se întovărășască cu prietenii Satanei și astfel nu e mirare că am ajuns la stricăciunea atât de grezavă a moravurilor.

Și din primejdia aceasta nu ne poate scăpa nici puterea armatei, nici ochii neadormiți ai poliției și nici asprimea legilor. Toate acestea sunt bune și frumoase, dar nu sunt de ajuns. Ne trebuie o altă cale, mult mai sigură, un leac mult mai încercat, o oltuire din nou, și aceasta numai credința și frica de Dumnezeu ni-o poate da. Iar dacă nu ne vom întoarce la Dumnezeu, dacă nu ne vom poezi, dacă nu ne vom pune toată încrederea noastră în Cel de sus, cu toții vom peri și va fi vai și amar de neamul și de țara noastră.

Neamul nostru românesc a fost totdeauna un neam cuminte și cu frica lui Dumnezeu, un neam potolit și răbduriu. El nu și-a uitat nici odată de Dumnezeu și ori câte nefericiri au trecut peste capul lui, n'a desnădăjduit. Se poate oare, ca acum, când mai bogată s'a revărsat mila lui Dumnezeu asupra noastră, să ne uităm de Tatăl nostru cel din ceriuri? Nu se poate, nu, nici odată, pentrucă „Ridicat-am ochii mei la ceriuri, de unde va veni ajutorul meu. Ajutorul meu dela Dumnezeu, eel ce a făcut ceriul și pământul“.

Consacrarea Metropolitului Vasile.

Am vestit la vremea sa cetitorilor noștri, că Sfinția Sa Papa Benedict al cincisprezecelea a aprobat alegerea de metropolit făcută anul trecut la Blaj și că pe vicarul capitular Dr. Vasile Suciu l-a numit metropolit al Românilor uniți din România-Mare. Maiestatea Sa Regele nostru Ferdinand știind și cunoscând viața nepetată și plină de roade a noului ales, nu a avut nimic împotrivă și în săptămânile trecute i-a luat jurământul de credință către Rege, țară și neam. Acum nu urmează altă, decât consacrarea.

După ce s'au înlăturat toate piedecile, consacrarea (sfințirea) se va face în ziua de anul nou în catedrala din Blaj.

Va fi o sărbătoare cum de mult n'a mai văzut Blajul. Consacrarea o vor săvârși

toți trei episcopii bisericii unite în fața împăratului Sf. Sale al Papei dela Roma, al Maiestății Sale Regelui și al guvernului, și fiind de față trimișii tuturor vlădicilor din România-Mare, unii chiar ei înșiși, apoi toți canonicii, vicarii, protopopii și o mulțime de preoți din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș.

Ar fi foarte bine dacă la această consacrare ar lua parte cât mai mulți țărani de ai noștri, dar cel puțin câte unul din fiecare parohie. Pentrucă o așa frumoasă sărbătoare mai rar și eu greu poate să vadă omul în viață. Și apoi e einstea țărănilor, că un fiu de țară ajunge metropolitul Blajului. Domni din Blaj se vor îngrijii ca toți ceieș vin la aceea sărbătoare să aibă cortel și să nu scribare pe afară, ta-

trucât vor scrie câte o epistolă recomandată, ori mai bine vor trimite o telegramă la comisia de încercare.

În presara consacrării, care este și sara de Săvăsii, se va da un concert frumos, iar în cealaltă sară va fi petrecere cu joc.

În numărul viitor al «Unirii Poporului» vom da întreg programul sărbătorilor și vom arăta pe scurt, cum se face consacrarea.

Plătiți-vă abonamentul.

Suntem o gazetă nouă, abia de un an, care se luptă cu greutatea începutului. Noi nu avem averi, nu avem ajutoare, trăim numai din săul nostru, adică din plata pe care ni-o trimit cetitorii, din cele 30 cor. la an.

Pe cum gospodarii cei noi tocmai în anul cel dintâiu al căsniciei au mai mare lipsă de ajutorul socrilor, așa și noi acum suntem mai lipsiți ca oricând.

Știm noi foarte bine, că nimenea dintre Dvoastră nu postfește să-i meargă foaia în cinste și că ne va trimite cu ce ne datorește. Noi însă acum avem mai mare lipsă

de bani, pentru că tipografia nu mai vrea să ne aștepte.

Vă rugăm așadar, dragi cetitori, și când mergeți pe la oraș nu vă uitați nici de «Unirea Poporului», ci ne trimiteți banii prin poștă.

Și apoi nizați-vă a ne câștiga și cetitori noi. Căci cu cât avem mai mulți cetitori, cu atât va fi foaia mai mare. Dacă nu ne trimiteți banii, vom fi siliți să vă dăm iarăș numai patru pagini, ceea ce cred că nu voțiți nici Dvoastră.

Ce-i cu trenul și cu posta?

Întrebarea aceasta o pun astăzi toți locuitorii României-Mari. Ne-am săturat, o mărturisim chiar drept, de nerânduiala ce stăpânește astăzi la tren și la poștă.

Noi știm și credem, că sunt greutăți mari de învins, știm și credem, că cei dela conducere fac tot ce se poate să se curme odată această nerânduială, dară nu mai avem răbdare. Nerânduilele de astăzi nu le mai putem suferi.

Și când, siliți de mulțimea cetitorilor, cari ni se plâng în fiecare zi de aceste nerânduiele, suntem siliți să ne spunem păsul, li rugăm pe conducătorii noștri, să facă

ceva, pentru Dumnezeu, că doară nici în Azia nu s'ar mai putea suferi aceste nerânduiele. Și-i rugăm pe deputații noștri să facă și ei ceva, că doară de aceea i-am trimis în parlament. Iar dacă mijloacele întrebuintate până acuma n'au dus la izbândă, poștească cei dela conducere și întrebuinteze puștile și furcile, și curățească odată această țară binecuvântată de Dumnezeu de toți hoții și tâlharii, de toți pungășii și cămătarii, cari s'au înrăulțit ca nisipul mării.

Domnilor! Dacă nu credeți cuvântului nostru, spus potolit și cu dragoste, vom începe să publicăm scrisorile și amenințările cetitorilor, și veți vedea, că a trecut vremea când se poate lucra cu mânuși. Arătați-le mișeilor, cari poartă vina nerânduielelor, și cari mare parte sunt străini, între ei și câțiva români ticăloși și de nimica, arătați-le pumnii și patul puștii, și veți vedea, că se vor îmblânzi.

— Generalul Franchet d'Espèray la Atena. Franchet d'Espèray, comandantul suprem al armatelor aliate din Răsărit, a sosit Sâmbătă după amiază la Atena, capitala Greciei, unde i-s'a făcut o primire însușită de către întreg poporul.

Sădirea altoilor.

Când și cum să se săpe gropile pentru altoi. — Cum se face sădirea.

Binevenite altoilor nu sunt decât gropile, cari se fac de toamnă sau macar la începutul iernii. Urmasura e, că gerul răzbate cu înlocuire, sărăcindu-se de mizerie atât pământul scos cât și păreții gropii și contribuind la pregătirea materialului noștrilor.

Între zori, peri, și noi trebuie să se o depărtare de cel puțin 9 metri, iar între pruni, cireși și vișni de 7 metri.

Gropile să nu fie mai înguste de 1 metru, de-așupra și la fund. Dacă se fac mult mai largi, fie și de 2 metri, ca atât mai bine. Decât gropi rotunde mai bine în forma pătratului. Prin săpatul în adâncime de peste 80 cm., rădăcinile tind a se rămuri în pământul mai de deșupt, care este adese sărăcăcios, puțin espus căldurii și gerului. Așadar gropi ori cât de largi, însă nu tocmai adânci. Ceea ce trebuie sădind e, că țărani noștri, aproape toți, amână făcutul gropilor până într'un târziu, motototod apoi ră-

Din vremea copilăriei.

Iată-mă întors în satul copilăriei mele, părăsit de douăzeci de ani. Aceleași ulițe, aceleași păraie, aceleași case... Și copiii cari se joacă în mijlocul drumului, îmi par aceiași... Nu poți să citești pe fețele lor violciunea de acum douăzeci — douăzeci și cinci de ani, — e adevărat, — nici ochii lor nu au strălucirea de altă dată. Și cu toate acestea îmi par toți cunoscuți, îmi par toți aceiași.

— Sunt copiii vechilor mei prieteni, — îmi zic — și ai vechilor mele prietene...

Simt o strinsură la inimă și întreb pe unul:

— Cum te cheamă, băiete?

El mă privește speriat și îmi răspunde cu glas de jumătate:

— Pe... pe... petrel!

— Al cui ești?

— Al mamei!

— Dar pe mamăta cum o cheamă?

— Cum s'o cheame?... Îmi răspunde cu ochi speriați...

Mama! Așa o cheamă: Mama!

— Dar tatăl tău unde-i?

— La „America!“

Apoi își pleacă capul în pământ și nu mai zice nici o vorbă. Când am încercat să mai scot ceva din el, făcu ce făcu și o lua pe picior.

La poartă din față se ivește o femeie, ca de vrăsta mea. O femeie negricioasă, subțirică, cu obrazul lungăreș, cu ochi și sprâncene negre, rămășițele frumuseții de altădată. Mă privește câteva clipe și apoi veni de-a dreptul la mine.

— Ai venit la noi, Domnule?

— Am venit, leliță, ce mai faceți?

— Ce să facem? Iac'asa... mestecat... Dar de ce-mi zici leliță? Nu-s mai bătrână ca Dumnezeuata...

— Nu, nu, — îi răspund eu... ești tinără încă... Dar... care ești?

— Ghiceștel!

O privesc prelung. Cerc să-mi adun amintirile, cerc să prăfuesc icoanele de-acum douăzeci de ani și mai bine... O, vremilor, ... o, valuri ale vieții,

— cum învechiți chiar și icoanele cele mai luminoase!

— Lina lui Cioloboc! — zic înfărsit, așa ca să zic ceva.

— Nu!

— Măruța Gardului?

— Nul! Mă mir, că nu-ți aduci aminte... Știi când ne jucam de-a bostanii? — mă întrebă înfărsit zimbând.

Nu de pe bostani, ci de pe zimbet am cunoscut-o.

— Ah! Ești Ana lui Cula piciorului, îi zic și îi string mâna cu putere. — Dar nu locuiai aici!

— Aici sunt măritată, după Cula din Gruiu, știi, pe care-l frântai...

E Ana cea cu dinți albi, ... frumoasa de pe vremuri... Și cum îi string mâna năvălesc în minte-mi aducerile aminte, vremile deacum douăzeci de ani, cu toată poezia lor...

— Da, Ană, îmi aduc amintel! Erau bune vremile acele...

— Știi când te-am lovit c'un bostan... și m'ai luat de plete... și m'ai țărât cât era curtea de mare...

— Știm. Și tu ziceai, că mă spui tatălui tău... dar nu m'ai spus. Iar eu... o săptămână

întreagă am tremurat... și o coliam poarta voastră... Știam de frică, nu-i vorbă...

— Dar ne-am împăcat peste o săptămână...

— Da, ne-am împăcat. Ne-am împăcat verdeța câmpului. Eu pășteam vitele la „capul dealului“, iar tu în „grădini“. Și când vitele tale erau aproape să treacă într'o luncă oprită, eu am alergat și le-am abătut către vitele mele... Și-apoi ne-am ortăcit, o vară întreagă ne-am păscut vitele împreună. De ce nu m'ai spus atunci tatălui tău...

— De ce? Știi eu? Am fost și eu de vină, doar te-am lovit c'un bostan în coaste... Îți aduci aminte, câte povești îmi citiai din carte?

— Știu. Dar spune-mi, credeai tu în poveștile acele?

— Credeam...

— Dar acum, mai crezi?

— Acum? Știi eu îmi vine să cred și acum... Știi, parcă mai mult adevăr cuprind deau poveștile de-atunci, cu smeiilor lor și cu feți frumoșii lor... decât... „adevărurile“ lumii de azi...

dăcinile în gropile mult prea strâmte. Urmarea firească e, că se potignesc, pământul învecinat fiind înțelenit.

Săpatul se va face cu un hârșet (hârșeu) agerit. Pământul mai deasupra, cu glijă tot, se va arunca grămadă de o latură a gropii, iar restul dinspre fund de cealaltă latură, întocmind astfel 2 grămezi cam de aceeași mărime.

Primăvara, cât ce pământul s'a sbicit bineșor, țărâna mănoasă, scoasă deasupra, se aruncă la fund, iar restul sărăcăcios deasupra, unde și el se îmbunătățește, prin venirea la atingere cu aerul și cu gunoialul, cu gerul și cu căldura.

Gropile se vor astupa până oblu cu fața pământului disprețur. Cel din urmă pământ țărânos se îngămădește, cu lopata și grebla, lângă groapa de mai înainte.

După trecerea a 10—14 zile, trebuitoare așezării, urmează săditul.

Rădăcinile se retează cu ea tăș ager, scurtând pe cari sunt vătămate sau prea lungi. Neapărută e cruțarea rădăcinilor atase, pentru că prin aceea își trage pomul

nutremântul din sinul pământului.

Gâtul rădăcinii să se vină ca mai înainte, sau cu vre-o 10 cm. mai sus. Cu atât mai păcatos și răspândit la noi e obiceiul de a sădi altoii cu 10—20 și chiar 30 cm. mai jos decum au stat înainte. Rădăcinile astfel adâncite se prind în silă și apucă a se râmuri în pământul sărăcăcios; și apoi coaja îngropată se mai și despoaie.

Parii se implântă cât mai adânc, pe fundul gropilor, până a nu-le fi astupat. Parii să fie obli, țepeni, lungi cam de trei metri și lipsiți de noduri și cotituri. Unde altoii sunt expuși vitelor, vor trebui implântați câte 3—4 pari groși, împreunați prin scândurele sau cuprinzând mărăcini spinoși drept scut.

Sădirea să o facă doi oameni. Unul, care ține altoiul strâns lângă par și altul, care înfundă apăsat cu degetele răsfirate în jos restul țărâni pînă la rădăcinii, apăsând apoi cu piciorul și croind cu mâna un cerc cât mai larg și mai cuferos în jurul trunchiului.

Vârful parului se va cionta cu ferețreul pe sub ramu-

rile coroanei. Urmează legatul prin câte-o nuaa grosioară de răchită, una pe la mijlocul trunchiului și alta înspre vârful parului. Acum se toarnă apă în șiroac, 5—8 litri de altoiu, presărând apoi țărâna uscată.

Urmând întocmai, altoii se prind și înaintează grabnic.

Dați lăsăm rădăcinile chiar și numai 10 minute, la aier și îndeosebi în vânt sau în ger, ole se potignesc vestejindu-se.

Abrud 10 Decembrie 1919.

Dem. Comșa
consilier agricol.

Daruri pentru Orfelinatul din Blaj.

Doamna Anuța Sever Pop din Blaj ca mulțumită că a scăpat-o Dumnezeu de o primejdie mare a dăruit pe sana orfanilor 500 cor., Doamna Mărioara Man din Fărcădin, dieceza Lugoșului, întru amintirea sotului repausat a dăruit 100 cor., Dl. Adrian Nyerges a depus colecta dela cununia dsoarei Letiția Boer din Jacodul român 280 cor., La sfințirea caselor nouă ale frunțășului Gavrilă Oarga din Bucurdea grănoasă au contribuit: Geor-

ge Meseșan 30 cor., Oarga Gavrilă 60 cor., Ioan Miha 20 cor., Teofil Lipovan 20 cor., George Moșneag 20, Toma Sânzăian 10 cor., Gerasim Tișan 5 cor.,

Păr. Octavian Pop din Sântu, jud. Cojocna, a făcut în parohia s'a următoarea colectă: Cioloca Măriuca 10 cor., Coste Măriuca 10 cor., Vultur Todor 10 cor., Vultur Ioan 10 cor., Toncean Finica 10 cor., Baciua Lina 10 cor., Vultur Măriuca 10 cor., Vultur Gafina 10 cor., Regeni Ștefan 20 cor., Pop Anica 8 cor., Moica Floare 8 cor., Cioloca Todosia 6 cor., Vultur Măriuca 4 cor., Moldovan Nastasia 4 cor., Pădurean Floarea 4 cor., Cristea Lina 12 cor., Octavian Pop 100 cor., suma = 252 cor.

Pentru binefăcători orfanii se roagă în fiecare zi.

Nu s'a prăpădit lumea...

Iacă suntem trecuți peste zilele primejdiei din 17—20 Decembrie, când un șolomonar câteț din stele, prorocise sfârșitul lumii. Se vede, că tot nu-i dat oamenilor să cunoască viitorul, ci numai singur lui Dumnezeu atotputernicul și atotștiitorul.

— De ce?

— În povești omul bun și de omenie ieșea întotdeauna biruitor și își căpăta răsplătă dreaptă... Era lumea mai bună în povești, o lume frumoasă, minunată... Dar în lumea care o trăim noi...

— Ei, Ană, nu-i chiar așa! Este destul bine și în lumea asta!

— Nu, domnule, asta nu-i lume, asta-i năcazi Lumea adevărată era pe vremea copilăriei noastre... De atunci s'au schimbat toate...

— Adevărat, Ană, — știu că odată îmi ziceai Nicule, apoi „domnișorul”, — iar acum îmi zici „Domnule”.

— Și numai atunci era lumea bună, când îți trăgeam câte-un pumn în spate?

— Știu... și vezi, acum nu mă mai dor spatele...

— Nu, pentru că s'au schimbat toate...

— Da, s'au schimbat. Știu când îți ziceam, că mă las de școală și mă fac țărân... și apoi... când vom fi mari... ne-am cununat... ca în povești...

și... om duce lume albă... Tu mă ascultai la început în tăcere, apoi te apucași de răs... și în urmă de pumni... Și când vedeai, că nici cu pumni nu răzbești, te-apucași de plâns... și mă amenințai, că mă spulțai tău...

— Știu, știu, știu — răspunde Ana râzând cu hohot — Și credeași atunci ce spuneai?

— Credeam, Ană! Și noaptea le visam...

— Da, le visai...

— Dar spune-mi Ană, tu ce gândeai atunci?

— Eu? M'aveam vreme să gândesc... îți cărâș la pumni în spate...

— Dar dacă s'ar fi întâmplat să-mi fii cuvântul... și să te peșesc... ai fi venit după mine?

— Ana mă privește îngândurată.

— Ești foarte învâțat! — Îmi zice în sfârșit. — Dar asta... nu vei ști-o niciodată!

— Ah! nu vrei să mă vatămi!

— Îi zic.

— Nu te supăra, — îmi răspunde ea veselă. — Nici eu nu știu...

În curte se aude un țipăt de

copil. Un băiețel, ca de doi ani, în cămașă, venise către poartă, către mamăsa, se împiedică de un lemn și se rostogoli la pământ, — ca un bostan.

Ana îi privește speriată. Apoi își întinde mâna...

— Să știți — îmi zice — că-mi pare foarte bine că te-am întâlnit. Pareă s'a fatora diatr'odată lumea aceea, când și minciunile erau adevărate... Se mai satură omul de lămon astă decum, cu adevărurile ei minciunoase... Dar iartă... că vezi... trebuie să mă duc... să mă duc... să mă jos de-a bostanul...

Îmi întinde mâna și se duce la băiat.

Iar eu îmi urmez drumul, pe uliță la deal... și întâlnesc alți prieteni... și alte prietene...

Septimiu Popa.

Legendele Românilor.

La alt loc al foii noastre facem cunoscut domniilor învățători, că a apărut la Blaj o cârtică bună purtând numirea de sus. E scrisă de directorul

școlii de stat din Blaj, dl Toma Cocîș, pe care-l cunosc și cetitorii noștri. Dăm cu învoirea D-Sale una dintre aceste legende:

Romulus și Remus.

Erau doi copii gemeni: Romulus și Remus. Acolo pe unde erau ei, era împărat unchiul lor. Da, împăratul nu să-i aivă dragi, ci nu-i putea vedea. Gândea: copiii ăștia vor crește mari și mi-or lua împărăția.

Împăratul, rău de inimă, a chemat un soldat și i-a poruncit așa: „Du-te de ia pe Romulus și pe Remus și aruncă-i în apă să se înecă. Să nu-i mai știu pe capul meu”.

Soldatul a luat copiii să-i ducă. Pe drum i s'a făcut milă de ei. Cum să-i înecă, că erau așa de frumoși.

A făcut un coșuleț de nuce și a băgat copiii în el. A dat drumul coșulețului pe apă în jos.

Apa a dus coșulețul cu copiii până la o margine și acolo coșulețul s'a oprit pe uscat. Acum copiii plâneau, că le era foame și nu era cine să le dea să sugă.

Adunarea generală a Asociației.

Sâmbătă în 10 și Duminică în 11 Ianuarie se va ține la Sibiu adunarea generală a Asociației pentru literatura română și cultura poporului român. Cetitorii noștri își mai aduc poate aminte, că Asociațiunea a fost singura tovarășie culturală a Românilor din fostă Ungarie și vor ști cât a lucrat această societate pentru cultura poporului nostru. De șasă ani, de când s'a început războiul, nu s'a mai putut ține adunare generală așa că trimișii singuratecelor despărțăminte vor avea să primească acum soseșile de pe șasă ani. Apoi se vor sfătui asupra schimbării anumitor paragrafi din statute. Vor hotărî asupra împreunării școlii civile de fete a Asociației cu liceul de stat de fete din Sibiu. Se vor mai sfătui și asupra conlucrării acestei societăți cu celelalte ce mai sunt în România-Mare și în sfârșit se vor alege pentru trei ani președintele, vice-președintele și membrii din comitetul central, precum și secretarul literar. Se va statori apoi orașul, în care se va ține în anul viitor adunarea generală a Asociației.

Duminecă după prânz se

O lupoaică l'a auzit dintre niște tufa. A venit să vadă ce-i. Ca o mamă s'a lăsat cu peptul la gura lor. Copiii au supt lapte dela lupoaică. Așa au trăit și au crescut până când a dat de ei un păstor. Păstorul i-a dus la ei acasă. I-a îmbrăcat și le-a fost tată.

Când au crescut mari au auzit ce minune s'a întâmplat cu ei. Au dat jos pe unchiul lor și au pus împărat pe un moș.

Se apropie sărbătorile Crăciunului și fiecare creștin cetește atunci cu drag câte o foaie bună. Celor ce le place scrisul nostru facă bine și îndemne și pe alții să aboneze „Unirea Poporului”, care scrie pe înțelesul tuturor. Toți aceia, cari ne vor câștiga cel puțin zece abonemenți noi, vor primi foaia noastră în cinste pe un an întreg, dacă o vor cere aceasta dela Administrația „Unirii Poporului”.

va ține apoi o ședință serbătorească a secțiunii științifice-literare și se vor ții conferențele ce se vor prezenta.

Indemnăm și noi pe cetitorii noștri, cari au putință, să meargă pe zilele acelea la Sibiu.

Cum și ce să mâncăm.

Dacă într-o casă și vreau să știu, că oamenii ce locuiesc în aceea casă sunt săraci ori sunt în stare bună, mai întâiu mă uit pe vatră. Dacă văd, că fierbe oala cu curechiu, ori sfârte carnea de porc ori de gălță și simt mirosul de pâine proaspătă știu îndată, că am intrat în casa unui om avut; dacă însă locul în cuptor e stins și pe vatră nu-i decât un motan ce doarme în cenșă, care n'a fost curățită de mult, de bună seamă mă aflu în casa unui om sărac lipit pământului.

Vatra și cuptorul trupului este stomacul. Dacă în stomac toate sunt în rând, omul e sănătos, dacă însă stomacul e bolnav, întreg trupul suferă și omul nu poate să lucreze nimic.

Pentru ca stomacul să fie în rând trebuie mai întâiu, ca mâncarea, s'o zdrobim cu dinții și s'o mestecăm cu balele din gură, cărora le zicem *salivă* cât să poate de bine. Zicala e, că »a mânca și din barbă a nu mișca nu se poate«. Deci trebuie să avem dinți buni și sănătoși, pe cari să-i grijim, căci »vai de acela ce are pâine și n'are dinți să o mănânce«. Regulat, în fiecare zi să ne spălăm dinții și să-i curățim. Să nu zdrobim cu ei nuci și alune ori alte obiecte tari și să nu ne arătăm vitejia prin aceea, că ridicăm sacul cu bucate în dinți. cum obișnuiesc unii feciori prea curagioși.

Din gură mâncarea zdrobită și mestecată merge printr'o țevă, căreia li zicem *esofag* în stomac. Aici mâncarea stă câteva ceasuri. De aici trece în mașul subțire. Atât în stomac, cât și în mașul subțire, mâncarea într'una este muiată cu *fierea* dela mai, ori cu balele ce se află în stomac — pe care doștorii le numesc *suc gastric*. — Mestecarea cu sucul gastric se întâmplă cu mult mai ușor, dacă mâncarea este bine zdrobită. Acela, care este mănăcios,

ca și un grec cu ochelari și îmbracă mult, cum s'ar zice »mănâncă de asudă« își înșeală stomacul, căci îl îngreunează în lucrarea ce trebuie s'o îndeplinească. Omul cu minte, mănă încet și puțin, bine știind, că »vorba puțină și mâncarea puțină niciodată nu strică pe om«. De aici și zicala, că »mai bine mâncare puțină, decât boală lungă«.

Dupăce mâncarea a fost muiată, cu sucul gastric se schimbă într'un fel de aluat subțire, ca să poată fi supt de sânge și astfel să întărească corpul. Sunt însă unele părți din mâncare, cari nu se pot folosi pentru hrănirea corpului. Acestea trec mai departe în mașul gros, de unde pe dinapoi sunt date afară.

Schimbarea aceasta prin care trece mâncarea până ce ajunge de se preface în sânge se cheamă *mistuirea*.

Din cele spuse până aci se poate vedea, că mistuirea nu-i un lucru așa ușor. A zis cineva, că »și a mânca e greu« și a avut tot dreptul. Căci numai așa dintre părțile prin cari trece mâncarea dacă e stricată, întregă mistuirea schiopătează.

Ca mistuirea să se întâmple în rând trebuie să ținem anumite legi și anume:

1. Nici când să nu mâncăm până ce nu ne-am spălat pe mâni, căci dacă mâncăm cu mâinile nespălate ușor putem să luăm germele boalelor prin care să ne îmbolnăvim întreg corpul.

2. Nici când să nu mâncăm mâncări murdare. Așa dacă mâncăm poame, să-le curățim de coajă. Carnea, ori legumele, lavate de ale fierbe, să-le spălăm bine.

3. Nu mânca mâncări despro cari știi înșeala, că nu le poți mistui. Mei ales copii au obiceiul, că mănă cireșele cu sămburi cu tot. Acesta este un obicei rău, care ne poate cauza boala grele, ba chiar și moarte.

4. Niciodată să nu mâncăm mâncări atricate. Carnea, care are miros, a început să se strice. Iar o carne stricată e și venenoasă. Și acest venin îți poate cauza moarte. Părea ce o mâncăm să fie bine coaptă. E slabă economă aceea femeie, care sub coaja pâinii coase și slănină. — Partea necoaptă de sub coaja pâinii se zice slănină sau se mai numește și cute.

5. Mâncarea să fie totdeauna bine fiartă ori fiptă. În cărouri mai ales se pot găsi mulți vermuleți ori oală de vermuleți, cari aduc boale. În carnea care este bine friptă ori fiartă, aceste oală ori vermi se pustiesc și nu pot să ne facă stricăciuni.

6. Vasele din cari mâncăm și în cari pregătim mâncarea totdeauna să fie curate.

7. Trebuie să ne alegem mâncările. Duzezeza epa ne-a întocmit mașle, că nu ne putem hrăni numai cu carne, ca și animalele răpitoare, ori numai cu ierburii, ca și vaca ori calul, sau numai cu uzoare. Trupul omului răsărit când nu se poate desvolta numai cu un fel de mâncare.

Din toate trebuie să luăm într'o anumită măsură. Cea mai înșeșnată parte nutritoare în carne este cea ce se cheamă *albumină*, care însă se găsește și în pâine și în legumele păstăiease și în lapte și în bureți. Dacă mai ales acum în vremurile acestora așa de scumpe nu putem să ne nutrim cu carne, putem să ne nutrim tot atât de bine și cu linte, cu mazare ori cu fasole. Cise poate să mănăce pâine cu o bucată de slănină și cu ceapă, acela se nutrește minunat. Părțile dulci, de miere ale mâncării omul le poate găsi în poame. Dar încă laptele cu pâine dumicată, ori cu mămăligă, ce mâncare bună e, o poate mânca și împăratul.

Vor zice unii: Ei bine, sunt țigani cari mănăce gălțe și porci morți, copiii pe sate mănăce cireșele cu sămburi cu tot, lucrătorii mănăce cu mâinile murdare și totuși sunt sănătoși.

Da, e drept. Căci unii oameni pot să fie de fire mai tari și să învingă mai ușor relele ce le-ar ajunge în trup. Și în laptele ce s'au dat, în războiul peșterii care am trecut, s'au puacat altădată și zece milioane de gloanțe și nu s'au rănit mai mult de zece mii soldați. Dacă aceștia oare toți se vor însămătoși, nu se poate ști.

Trebuie dar, ca totdeauna să avem anumită măsură la mâncare, să știm ce mâncăm și cum să mâncăm, pentru că »pântecul omului n'are ferăstră să i-se vază ce a mâncat« și fără cumpăt ușor putem să ne îmbolnăvim, iar boala, când vine, intră cu carul și iese prin arcehile aceluia.

I. Popu—Câmpianu.

Cum stă țara și lumea.

— Răvașul săptămânii. —

Din Țară.

Schimbările în guvern. — Vieța parlamentară.

În politica noastră internă nu avem lucruri mari de spus. Guvernul nou al D-lui Vaida-Voevod s'a alcătuit, și și-a început robeta pentru propășirea țării.

Dar oarece se poate spune despre politica internă, dacă atârnă să o privim în mare, în întregimea ei, nu se poate spune și atunci când o privim în amănunte. Iar când atârnă să le înșirăm acestea, nu putem trece cu vederea schimbările ce s'au făcut în însuși stăutul guvernului.

Generalul Averescu, ministrul de interne și O. Goga, ministrul instrucției, și-au dat abdicarea. În locul lor au intrat profesorul S. Borcia și I. Mihalache, un dascăl din județul Muscelului. De dl Mihalache leagă mari nădejdi partidul țărănist, din pricina, că el este ministrul de agricultură, și fiind executarea (ducerea în îndeplinire) legii agrare în mâna dânsului, crede că va face mult bine țăranilor.

Ministerul de interne a rămas încă încă tot fără om. Firește se fac multe planuri, că oare cine ar fi mai potrivit să ier acest ministeriat. Părerea Ardeleanilor deocamdată e, că nu poate să-l ocupe decât un om din vechiul regat, care cunoaște bine stările de acolo.

Vieța parlamentară e în plină activitate, pentru că până în sărbătorile Crăciunului trebuie să isprăvească discuția asupra Mesajului Regal, adică asupra vorbirii ce a ținut-o Maj. Sa Regele Ferdinand la deschiderea parlamentului. În discuția aceasta fiecare partid ține să-și spună cuvântul, lămurindu-și ținuta sa și planurile sale asupra poli-

ticeii noastre interne și externe. Astfel ministrul președinte Vaida Voevod a expus într'un discurs programul guvernului, I. C. Brătianu, Al. Marghiloman, A. C. Cuza, Octavian Goga au vorbit despre politica ce a urmat-o România la Conferința de pace, ori despre politica ce va trebui să o urmeze în viitor. Dintre toate aceste vorbiri dăm mai la vale, pe cea rostită de Vaida Voevod, ca să cunoaștem cu toții de ce gânduri și planuri e călăuzit guvernul.

Din aceste se vede, că Parlamentul încă nu și-a început activitatea pentru care s'a unit. Aceasta se va face numai după sărbători. Dar suntem convinși, că atunci va munci cu toată puterea pentru binele obștesc.

Vorbirea dlui Vaida Voevod.

În ședința Camerei dela 16 c. dl prim-ministru Vaida a rostit marele său discurs program, care a limpezit intențiile și vederile guvernului cu privire la politica externă și la viitoarea sa activitate.

Dăm mai jos în linii mari, discursul dlui Vaida Voevod.

Prezentându-se guvernului la fața d.-v., primul guvern ieșit din parlamentul României Mari, simt toată greutatea momentului, dar oricât de apăsătoare ar fi această greutate, ea nu mă poate birui, căci mic de suflet ar trebui să fie un prim-ministru al României întregite, care în fața acestei mari și grandioase adunări naționale nu s'ar simți înălțat la toată înălțimea și înflorit de simțămintele celei mari sfințe mulțumiri. (Aplauze prelungite).

Blocul parlamentar s'a în-

lăptuit pentru garantarea unui regim democratic național; în acest scop el se va strădui să promoveze pe calea așezămintelor de stat, dezvoltarea economică, culturală și politică a poporului. Această adunare națională are mandatul de a revizui constituția vechiului regat în toată întregimea ei, astfel ca noua Constituție să corespundă noii stări de fapt (aplaude). În afară de aceasta, va mai rezolva următoarele chestiuni:

Chestiunea externă.

În oarece privește chestia externă, blocul este hotărât să susțină un guvern, care să cimenteze și să adâncească relațiile cu puterile aliato și asociate, atât în privința raporturilor politico-economice, cât și în privința situației actuale, ținându-se socotă în negocierile ce se vor purta atât de interesele superioare ale țării și de demnitatea națională cât și de interesele principalelor puteri aliato și asociate (Apl.)

Va înlăptui reforma electorală,

care va avea un caracter larg democratic, pe baza votului obștesc, egal, direct și secret, cu reprezentarea proporțională. (Apl.)

Pământul țăranilor.

Parlamentul va înlăptui reforma agrară.

Pământul va trebui să ajungă în mâna acelor, care-l cultivă. (Apl. prelungite).

În acest scop se va înscrie în Constituție principial exproprierea pentru cauză de utilitate socială și de stat; aplicarea exproprierei în vederea înlăptuirii sâtenilor se va face imediat și pe temelii unor legi speciale, potrivit cu nevoile sâtenilor, alcătându-se cărțile funciare și cadastru. La revizuirea decretelor lege privitoare la reforma agrară nu se vor putea face schimbări în dezavantajul țăranimei, nici în oarece privește prețul. (Apl. prelungite).

Se vor crea izlazuri comunale în fiecare sat.

Pentru întăritrea gospodăriilor țăranesti se vor face reale înlăptiri obștilor, co-

operativelor de producție, aprovizionare și desfacere în comun, băncilor populare, și se va organiza federalizarea lor pe temelii puternice și autonome, menținându-se controlul legal. (Aplauze).

Ministrul agriculturii, va avea datoria să procedeze cât de curând la alcătuirea a-celor comisii de studii, cari trebuie să facă lucrările pregătitoare, pentru elaborarea definitivă a reformei, iar până atunci să ia toate dispozițiile necesare, pentru ca părțile acelea ale legii, care sunt deja executate pe baza decretului-lege, să fie în adevăr observate în așa măsură și în așa chip, încât țăranimea să fie prin înlăptuirea individuală satisfăcută de deplia. (Aplauze prelungite).

Reforma în administrație.

Descentralizarea administrativă și organizarea autonomă a comunei, plășii și județului. Punerea în concordanță a siguranței generale a statului cu descentralizarea administrativă. Desființarea jandarmeriei, ea organ de poliție sâtească (aplaude) și reducerea ei la o poliție de Stat, la dispoziția organelor administrative și judiciare. (Aplauze).

Organizarea unui corp de funcționari de meserie, pe temelii unui statut general, care să statornicească norme generale pentru alegerea, numirea, stabilirea și înaintarea tuturor funcționarilor publici și să asigure deplin traiul printr'un salariu potrivit, ca să li-se ceară să muncească fără preget și să aplice legile fără părtinire. (Aplauze).

Refacerea economică.

1. Unificarea poliției și acțiunii statului pentru refacerea economică.

2. Organizarea procurării de materii prime, materiale, mașini și unelte, etc. necesare industriei și agriculturii.

3. Afectarea în special a disponibilului de valută dobândită de către Stat, în scopul aprovizionării din străinătate cu materii prime, materiale, mașini și unelte necesare refacerii industriei și a agriculturii.

4. Conlucrarea Statului cu organizațiile de breaslă ale industriei și organizațiile cooperative ale agriculturii, pentru procurare și reparația mijloacelor necesare sporirii producției și pentru activirea producției potrivit cu necesitățile.

5. Reconstruirea regiunilor distruse de războiu.

6. Constatarea pagubelor de război și achitarea cu precădere a despăgubirilor de război ale acestora.

Orfanii de războiu.

1. Măsuri pentru existența și educația orfanilor de război.

2. Măsuri pentru reeducarea profesională a invalizilor din război.

3. Stabilirea unui regim echitabil pentru penziile de război ale invalizilor, văduvelor și orfanilor. (Aplauze).

4. Crearea unei instituții de stat pentru orfanii, văduvele și invalizii de război.

Școala și biserica.

1. Intensificarea și unificarea învățământului primar și întregirea lui cu un învățământ de continuare profesională.

2. Măsuri împotriva analbetismului.

3. Dezvoltarea învățământului profesional prin crearea de școli practice, agricole și industriale al căror program de organizare și acțiune să fie strâns legat de viața practică.

4. Naționalizarea școlii, în deosebi a școlii secundare, ținându-se seamă de drepturile minorităților.

5. Dezvoltarea învățământului normal. (Aplauze).

6. Organizarea autonomă a universităților.

7. Organizarea autonomă a bisericilor.

Rânduirea comunicațiilor.

Una din preocupările cardinale ale ministrului va forma o asanarea stărilor necorăspunzătoare, cari ca urmări fatale ale războiului s'au instalat în comunicația noastră.

Paralel și în proporție cu restabilirea bunei rânduieli în comunicație trebuie să facem totul ce ne va sta în putință spre a asigura ravitalizarea populației în întregul țării și îndeosebi acolo unde lipsurile sunt mai simțitoare. (Aplauza).

Chestiunea militară.

Cu deosebită dragoste va trebui să veghem cu toții

asupra exigențelor glorioasei noastre armate. Reorganizarea ei în armonie, cu mărirea Țării va trebui studiată și înlăptuită. (Aplauze)

Demobilizarea treptată s'a început. Ea se va continua în proporția în care se va putea asigura pacea internă și externă.

Chestia minorităților.

Tuturor minorităților naționale, li se va asigura putința de a-și dezvolta limba și cultura, și de a uza într-o largă măsură de drepturile limbii lor. (Aplauze).

Chestia evreiască.

În strânsă legătură cu chestia minorităților de rasă și de credință, ca una dintre cele mai mult discutate chestii, de această natură, a fost până în vremea din urmă, chestia evreiască. Zic că a fost, căci decretul-lege din 22 Maiu 1919 a soluționat definitiv problema înpământării evreilor, punând capăt întregii serii de acelușelgeri și de nemulțumiri, cari turburas în trecut relațiile dintre evrei și stat.

Pentru stat nu pot exista categorii de cetățeni. (Aplauze). Poporul român se distinge prin spiritul său de largă toleranță. În privința aceasta, putem constata, fără exagerare că nu este întrecut de nici un alt popor. (Aplauze).

Legăți pe viitor de acest pământ sacru, prin egale drepturi și egale interese, evreii vor faceți de a mai fi străini. Datoria noastră a tuturor, este să-i întâmpinăm cu încredere: *iar a lor datorie este, ca să se apropie de asemenea cu încredere deplină de noi, contribuind cu toții împreună la refacerea țării și la înaintarea ei, pe calea progresului și a civilizației.* (Aplauze).

— Germanii spre Paris! În preajma încheierii armistițiului cu Germanii s'a dovedit cuminența cu care soldații francezi încunjurau orice neplăcere, ce ar fi putut să pricinuiască din prilejul sosirii în Paris a trimișilor Germaniei veniți să iscălească pacea.

Odată când trecea automobilul ministrului german Erzberger, un soldat francez, se descoperă și se apropie de automobil, unde recunoscând pe ministrul Germaniei îi privi drept în față cu un zimbet și le spuse:

Ei, nach Paris! adică: *Acum spre Paris!* Ce nutură vor fi făcut oare ministrii Germaniei, ne închipuim?

Din Lumea Largă.

La munca lor de întărire, după grozavele pierderi din războiul abia trecut, popoarele Europei cearcă pe toate căile asigurarea viitorului. Nu e vorba numai de întărirea economică, launtrică, ci și de regularizarea raporturilor în afară, adică față de alte țări și alte popoare. În privința aceasta a lor, firește, toate caută prieteni, aliați, ca în bună înțelegere cu aceștia, să nu fie amenințate de stăpânirea altora. Și nu e vorba numai de însoțirile, alianțele dintre popoarele mici, cum ar fi mai firesc, ci de alianțe făcute de popoare mari.

Astfel în timpul din urmă se vorbește tot mai des de alianța ce vor să o încheie

Anglia, Franța și Italia, cu gândul să atragă în sfera lor și pe România, Belgia și Grecia. E latător la ochi, că din alianța aceasta e lăsată afară America. Dar când ne gândim la piedacile ce le-a pus această țară în calea bunei înțelegeri dela Conferința de pace, nu ne mai vine să ne mirăm, că și puterile cele mari ale Apusului s'au oam saturat de prietenia ei.

Altmistrelea America s'ar părea că-și are acum năcurile ei mult mai mari. Se svonește adică de un

războiu între America și Mexico,

ba că Americanii ar fi îngâmădiți și până acum o multime mare de trupe la granițele sale dinspre Mexico. Războiul dintre aceste două țări soace, ca o bubă rez, de multă vreme, așa că nu ne-ar minuna de loc să-le vedem încăierate. La orice caz nu va putea avea sfârșit bun pentru Mexicani.

Pe lângă alianța pomenită mai sus, se pomenește de una alta, și anume în legătură cu călătoria primului ministru Bulgar, Stambulinski, la Roma. E vorba de o alianță ce ar plănui-o acest ministru între

Italia, România și Bulgaria. Scopul acestei prietenii e prea vădit, pentru că vrea să stărnicească o înțelegere pentru cazul, că Sârbii ar cuteza să-și ridice proa tare capul. Alianța nu o privesc cu ochi răi nici de italieni, după ce e știut, că sârbii și-au înarmat o trupă de voluntari de vre-o 7000 oameni, ca să se apere contra italienilor.

Ungurii prostiți de gândul, că vor putea să-și mai câștige din teritoriile pierdute, țin morțiș să se gate de războiu. Adunările cu acest scop în lanț, adună materiale pentru armată, fac asentări până la 50 ani, și alte bazaceni de aceste. Și așteaptă cu înfrigurare să vie primăvara. Dar cu toată pregătirea lor au pațini sorți de izbândă, pentru că afară de noi s'au ridicat și până acum Ceho-Slovacii, mobilizând 40,000 de oameni. Prin faptul acesta se desmintesc veștile, cari spunese, că Ceho-Slovacii stau pe partea ungarilor. Și așa putea spune de pe acum, că toate svârcolirile lor, toate vorbirile înflăcărâte ale lui Horti și Frideric sunt zadarnice. Și dacă totuși, desnădăjduți eum sunt, vor îndrăzni să se iee la bătaie cu noi, dorobanții nostri vor avea ac de cojocul neastâmpărului lor. Atâta doar, că de data aceasta nu i-om cruța ca în vara trecută.

Austria micită, așa cum a scăpat din flocaiala sângeroasă a războiului, a primit asigurări din partea tuturor puterilor, că dacă nu râvnește la unirea sa cu Germania, toți îi garantează întregitatea teritoriului ei. Ear par'că pe Austria asta o doare! Li trebuie bucate și hrană, altfel își dă ortul popii de foametea ce băntue în întreg cuprinsul ei. Dar să pomeneim ceva și despre

Germania. Țara aceasta înfămurată de ieri, astăzi e amilită și

supusă, Cearcă ea, nu-i po-
veste, să cârtească și să-și
ridice glasul, decât ori so-
sește câte un termen de îm-
plinire a unei noi condiții
din tratatul de pace. Se
joară în fel și formă că nu
poate să impliească și a-
ceastă nouă condiție, dar
când aliații o strâng în cleș-
te, se supune și implinește
tot, firește scrâșnind în dinți.
Așa în timpul mai nou spun-
nea, că nu poate să dea nă-
le câte îi cer aliații. Dar a
venit poranca nițel mai as-
pră, și și-a dat și năile. Bag-
seamă vede, că acum nu se
mai poate prinde cu cei
tari.

De închiere amintim, că
bolșevicii continuă să piseze
întruna pe Denikin. Colșeag
s'a oprit undeva colo prin
Siberia, și-și face trașee.
Dar deși bolșevicii par biru-
itori, totuși umblă să încheie
pace. S'au ostenit pe semne
și ei. Din partea noastră în-
că am fi prea bucuroși să
vedem odată stâns focul răs-
boului pe întreg rotogolul
pământului!

A murit un preot.

La ziua de 8 Decembrie a
fost petrecut la cele vecinice
părintele *Filip Pop* dela *Ri-
ciul de câmpie*, unul dintre
cei mai buni și mai vrednici
preoți românoști. A murit
la vârsta de 70 de ani,
după o viață frumoasă, pe-
trecută în slujba sf. Altar,
împlinindu-și datorințele într-
toate după porunca lui Dum-
nezeu și rândnicile sfintei
biserici. Slujba preotească a
purtat-o vreme de 41 de
ani, slujind 29 de ani în
Band și 12 ani la Riciu.
Pentru dragostea lui către
ceia sfinte și pentru râvna
lui adevărată către legea
lui Hristos, acest cucernic
preot a fost iubit peste
măsură din partea popo-
renilor aci. Dar l'au iubit
toți cari l'au cunoscut pe
acest om cinstit, cu inimă
bună, pe fața căruia era
întipărită întotdeauna blân-
dăza evanghelică, așa cum
cere Domnul Hristos dela
preoții cei adevărați.

A fost statornic întru ves-
tirea cuvântului lui Dumne-
zeu, Sâmbăta seara și Du-
măneoa dimineața îl găsiți
întotdeauna cu cartea la
mână, citind învățăturile cari
avea să le spună în biserică
poporului drept credincios,
căci vestirea cuvântului Evan-
geliei a socotit-o ca cea
dintâi a lui datorință.

Viața lui preotească a fost
curată, ca Evanghelia care a
predicat-o: căci a socotit că
nu-i destul să învețe pe
oameni numai cu cuvântul,
ei mai vărtos cu fapta. A
avut familie numărătoasă, dar
și-a crescut-o în frica lui
Dumnezeu și în legea lui
cea sfântă, așa-cât în casa
dinsului te simțea ca într-o
bisericuță unde se aduce
neconținut jertfă lui Dumne-
zeu. Între cei cari cercetau
regulat biserica se aflau tot-
deauna membrii familiei lui,
așiderea și între cei cari se
cuminecau mai des. Râvna
către legea lui Dumnezeu o
vedea întotdeauna la acest
preot și la casa lui.

Drept aceea credincioșii
lui poporeni îl ascultau ca
pe un om al lui Dumnezeu.
Atât la Band, cât și la Riciu
s'au ridicat biserici frumoase
și s'au făcut fundații însem-
nate pentru mărirea lui Dum-
nezeu.

A avut să lupte cu greu-
tățile vieții, căci a avut fa-
milie numărătoasă, dar aceste
nu l'au descurajat, ei plin
de încredere a purtat lupta
mai departe topindu-și toate
năcazurile în rugăciuni. A
ajuns și la mărirea lumozască,
dar el n'a prefuit mărirea
trecătoare a lumii acesteia.
Mai marii lui l'au numit vice-
protopop onorar, dar asta
aproape nimeni n'o știa,
căci el n'a spus nimănui, ci
atât înainte poporului, cât
și înainte altora a rămas
același »părinte« bun și cu-
cernic. Dacă se întâmpla să-
zică cineva »domnule pro-
topop« — roșia până după
urechi și se silea să schimbe
vorba.

În lucrările naționale ro-
mânești era întotdeauna la
locul lui. Când s'au ținut
prelegerile poporale, a alergat
și el împreună cu cei mai

tineri pe sate și cu glasul
lui blând răspândia și el
lumina învățaturii și a dra-
gostei de acam.

A fost un om al păcii,
un împăcitor al celor în-
vrăbiți și mângâitor al celor
năcăjiți. — Vestea morții lui
am auzit-o dela doi țărani
din alte sate, cari mergeau
pe drumul țării. Unul dintre
ei zicea:

— A murit popa dela
Riciu!

Iar celalalt rămase ea în-
lemnit... apoi își șterse o
lacrimă:

— Vai, a murit popa cel
bun!

Da, a murit popa cel bun
și harnic, căci a fost om al
măniei și al rugăciunii în
toată viața lui.

N'a bolit mult, ci abia
vre-o zece zile. Într-o zi de
Joi (în 27 Noemavrie), a căzut
la pat, iar Sâmbăta i-se
părea că se află mai bine.
Către seară, când au tras
olopotele de Vecernie, s'a
ridicat din pat și — răzimat
de un băț... s'a tras către
biserica. S'a așezat în strană
și... și-a citit cea din urmă
Vecernie. Între acasă, s'a
așezat din nou în pat pentru
a nu se mai scula. Apăs-
darea de plămâni îi stăise
puterile. În pat așa a fost
ca și în viață. Se țaga me-
rec și când în ziua înțării
în biserică își pierduse sim-
țirile, jurările lui erau mai
mult rugăciuni către »Dum-
nezeu cel prea înalt«, și
către »miresse cea pururea
fecioară«. Împărtășit cu sf.
Taine, și-a dat sufletul lui
blând în mâinile Ziditorului
în ziua de 5 Decembrie.

La înmormântarea lui a luat
parte lame multă și au slujit
6 preoți în frunte cu pro-
topopul *Alexandru Târnavan*
dela Pogăceaua. Cuvântarea
a rostit-o părintele
Emil Andreșan dela Băla,
iar protopopul a rostit un
duios cuvânt de rămas bun
în numele preoților. În sfârșit
învățătorul Teodor Bad în
cuvinte măcătoare de inimă
a spus durerea poporului
pentru moartea bunului pă-
rinte, a »popii celui bun«.

În zilele aceste, când posta
de mărirea lumozască și grija

prea mare de cele trecătoare
ale lumii acesteia depărtează
atâția oameni dela Altar,
moartea unui preot vrednic
umple de durere adâncă pe
toți cei iubitori de Dumnezeu,
de-aceea plângem și noi
moartea lui și o însemnăm
deosebit în foaie, căci fap-
tele și viața lui sunt vrednice
de însemnat și de pomenire.
Dar mai vărtos sunt vred-
nice de răsplata care a făgă-
duit-o Domnul Hristos pentru
viața de veci tuturor pre-
oților celor cu adevărat cre-
dincioși, cucernici și temători
de Dumnezeu, cum a fost și
Filip Pop. Dumnezeu să-l
odihnească eu dreptii, întru
vesnică lui împărăție!

Cor.

ȘTIRI.

Către Cetitorii noștri.

Tot mereu ne sosesc
scrisori la redacție, în
care iubirii noștri cetitori
ne întrebă de una și de
alta. Noi vă răspundem
fiecăruia cu cel mai mare
drag și ne bucurăm din
inimă, când vedem că vă
place foaia noastră. Dară
vă rugăm să fiți băgători
de seamă la un lucru:
ceice ne cereți foaia, ori
întrebați că de ce nu
merge foaia regulat. Scri-
eți la »Administrația Unirii
Poporului«, iară cei ce ne
întrebați de vre-un sfat,
ori ne scrieți ce s'a în-
tâmplat la D-Voastră în
sat, adresați-vă scrisoa-
rea către »Redacția Unirii
Poporului«. Pentru că alta
e Administrația și alta
Redacția gazetei. Admi-
nistrația se îngrijește să
meargă foaia regulat și
poartă socofile gazetei,
pe când Redacția scrie
tot ceace cetiți D-Voa-
stră în foaie.

— Callimara cea vestită. Cali-
mara de bronz, care a servit la
iscălireă păcii cu Bulgarii, va fi
păstrată ca un lucru de mare
însemnătate și de mare preț —
în muzeul primăriei din Neuilly
(din Franța), unde s'a iscălit
pacea cu Bulgarii.

Bucureștii și președintele ungar. Cât ce s'au simțit iară la putere groșii și baronii, iară încep prin foilă lor din Pesta cu ocări împotriva noastră. — Bătrânii vestesc în gură mare prin foilă lor, că la noi ar fi izbucnit revoluție în țară și, că soldații au pus arma jos și nu mai vreau să călărească. Bată-i sfântă cruce, că frumoase și minunate visuri le-au cășunat prin capul de bostan!

Câți evrei se găsesc în Europa și în Palestina? Un învățat evreu socotește numărul evreilor din lumea întreagă la 15.430.000. Dintre aceștia în Palestina se află 100.000; în Polonia și Ucraina 3.000.000; în Statele Unite ale Americii de nord 3.160.000; în Rusia de azi și Siberia 900.000; în România 650.000; în Germania 540.000; în Ungaria și Cehoslovacia 450.000; în Anglia, Irlanda și Austria de azi 300.000; în Lituania 250.000; în Iugoslavica 200.000 și în Olanda 100.000.

Destul de număr os ca să sugă cu lacrimi mame și truda creațiilor din lumea întreagă!

Mare lipsă în Viena. După știri din foile din Viena, primarul Vienei dl. Reumann a trimis primarilor din șapte țări mai mari ale Statelor-Unite telegrame, în cari arată lipsa îngrozitoare, care domnește în Viena, rugând din toată inima pe poporul american, să nu-i lase la perire, căci se sbat în celea mai cumplite lipsuri și suferințe.

Un mare foc în Paris. Un groaznic și înfiorător foc s'a iscat zilele trecute în Paris, aprinzându-se una din aripile castelului, unde a locuit odată fostul împărat al Francezilor Napoleon al III-lea. Aproape întreg castelul a ars de tot, dar lucrurile de însemnătate totuși au fost mântuite din flăcările nemiloase ale uriașului foc.

Prizonierii români din Germania. Gazeta »Renașterea Română» din București, scrie: »Suntem încunoștințați, că în Germania se mai găsesc încă 15.000 prizonieri români, despre cari mai marii Germaniei nu vreau să dea nici o deslușire.

Se crede, că acești sermani prizonieri sunt puși să lucreze în fabrici și pe la moșii pe preșterii de nisip. Trebuie să vedem și de aceștia și dacă mai sunt vre-o 2000 de prizonieri germani prin țara noastră, că nu-i lăzăm acasă până nu vor avea un răspuns în privința surșii memorocșilor nostri prizonieri din Germania.

Rezolva vinului în România. Rezolva vinului în toamna asta a dat 666,161 hectolitrii. S'au cultivat cu vii 45,187 hectare și rezolva unui hectar a dat 147 de hectolitrii.

O descoperire nouă. Lipsa și scumpetea lemnurilor a îndemnat pe cei ce au simțit această nevoie să caute un mijloc de a o înlocui.

Directorul arsenalului marinei militare (fabrica de corăbii) d. Niculescu Răzeș a descoperit un aparat de încălzire cu păcură făcut de tot simplu.

Aparatul se compune dintr'un simplu oazan mic cu păcură fără multe țevi pentru conducerea aburilor, ci numai cu un horn, prin care iese fumul. Aparatul de acesta încălzesc întreg arsenalul marinei (fabrica de corăbii) din Galați. Arderea nu produce nici un miros stricăcios, ca cea a cărbunilor.

A apărut: Legendele Românilor. Manual auxiliar pentru clasa II primară. Legendele sunt povestite în grai simplu, la priceperea copiilor. Conform instrucției din Programul analitic oficial. Indispensabil pentru învățători și elevi. Prețul unui exemplar 1 șor. În curând vor apărea legendele pentru clasa III primară. Comandele se adresează la:

Toma Cocșiu,
director școlar, Blaj.

Cel mai bătrân bărbat din lume este fără îndoială turcul Zorro din Constantinopol, care numără acum, după cum se povestește un maior englez, 144 de ani. Nepotul acestui bătrân are un nepot de 16 ani, care luacă și el în arsenalul Tophanic din Constantinopol. Bătrânul Zorro n'a beut nici un fel de beaură beșivă în viața sa și nici nu a fumat. A beut însă în schimb foarte multă cafea turcească și o bea și acum cu drag. Se și teme, că beutura ca-felei i-a pune capul.

14.000 coroane pentru repararea dinților. Un fabricant de cărămidă din Arad a mers zilele trecute la un doctor de dinți, rugându-l să-i pună în rând dinții. Ii trebuiau câțiva dinți de aur. Doctorul i-a spus, că el nu se apucă de lucru până nu-i dă 5 auri franjuzeti (bătuși pe vremea împăratului Napoleon). Fabricantul acavând încătrău, i-a dat Napoleonii, din cari să-i pregătească apoi dinții cei de aur. Doctorul s'a apucat de lucru, dar la sfârșit i-a mai cerut încă 14.000 de coroane. Fabricantului i-s'a părut prea mare suma asta și i-a imbiat cu 4000 de coroane. Doctorul însă nu s'a mulțumit cu această sumă și acumă se părăsc. Ai naibil de scumpi dinții!

Târgul Timișoarei. În Timișoara, capitala Banatului, s'a făcut o expoziție mare, care arată pe poporul și pe cultura ca treburile să lucrăm în viitor. S'au adunat, și în București în anul 1906, toate lucrurile ce se pot face în fabricile din Ban-

at, de pildă fel de fel de postavării și pânzetarii, electro-motore, mașini de tot soiul, vagoane, pluguri, cântare, trăsuri făcute în fabrici și multe lucruri făcute din fier și din lemn. Au fost expuse și felurite bombe, parfumat, jucării din celea mai frumoase și câte și mai câte alte lucruri lucrute toate în fabricile din Banat.

Expoziția accia a arătat lumii întregi, că Bănățenii sunt oameni doctepși și harnici. Ea a mai arătat, că Timișoara e cel mai însemnat oraș industrial (de fabrici) în calea drumului de fier dintre Râșnit și Apus.

Pacerea mălalu visează. Dupăcum era de așteptat, mintea iscoditoare ungurească, nu seapă nici o ocazie să nascăască fel de fel de știri, ca săgură să imbete cu apă rece. Iată gongoneța lor cea mai de pe urmă.

Așa în legătură cu ultimul trimis României se mângăie astfel: Ultimul a fost dat cu gândul să se pună capăt poștelor de eucerire ale României, și ca Antanta să poată relua mai ușor relațiile cu Ungaria. Bine înțeles, Ungaria va să recunoscută cu toate drepturile ei asupra Ardealului, de unde trupele române trebuie să se retragă până în 20 Dec., că de nu vine oastea ungurească a generalului Horthy și face păpară din oastea românească. — Și știți pentru ce? Pentru că ungurii s'au dovedit mai buni prieteni ai Antantei decât lacomi de Români.

Zău, nu știm, să rădem ori să plângem. La tot cazul trebuie să-le strângem mâna, că au min-te atât de isteasă. Acuși or a-junge în mintea școialului, care și-a ciupelit elca pe foale, ca să poată sugă puil!

Posta Redacției.

Păr. Septimiu Popa, Sănărtiașul de Câmpie. Iți mulțumim pentru ceace ne-ai trimis și ne bucurăm că nu-ți aiți de noi și de țătării noastre! Așteptăm și celea făgăduite și te îmbrățișăm cu drag.

Dna Dum. Compa consilier agricol Aiud. Fiind cercăturul prea lung, l'am publicat după cum vedeți, schimbând celea ce au fost de lipsă. Mulțumim.

Dna Alaisia Costa mesterieș în Beșeg. Ideile desăgurate în »Industria și cultura» sunt frumoase, dară sunt scrise într'o limbă, pe care poporul nostru nu o poate consuma. Iară poștile tot acemenea. A scrie pe înțele-sul poporului e cu mult mai mare măiestrie, ca a scrie pentru intelectuali. Nu vă mirați apărări, că nu vă putem publica nici poeziile.

Ne bucurăm însă din inimă, că D-voastră pe lângă meserie vă îndel-niciți și ea acruș și primim bucuroși vești cât mai multe din voștrii și jur.

Dna Maria Iosava Fabian profesora de Ecologie. Noi vom trimite regulat »Unirea Poporului» tuturor abonamentilor »Unirei». Abonamentele se pot trimite și prin poștă. La celealte chestiuni vom răspunde la epistolele îndatăce vom avea vreme.

Posta Administrației.

Leontina Cucu, Lupeni. Călandare nu avem, deși aveam de gând să facem unul. Lipsă cea mare de hârtie, scumpetea cea mare a tiparului și multe alte lipse și năcazuri ni-au împiedecat împlinirea gândului nostru. Până acumă nici nu știm să fi apărut vre-unul, afară de al Aurorci, pe care l'am văzut întâmplător în Cluj; l'a scos dl Todoran din Gherla. Adresați-vă deci la tipografia A. Todoran în Gherla.

George Meredon Pancota jud. Arad. Și D-voastră tot acelaș răspuns trebuie să vi-l dauă, pe care l-am dat mai sus. Vom scoate poate și noi un călindar, dară numai de părete, pentru că nu avem hârtie.

Teodor Mărginean, voluntar la Răstolții mari. Noi de aici trimitem foaia regulat. Posta e de vină, că poate nici adresa nu ni-ai dat-o destul de bună.

Dr. Valentin Dragoș președ în Gămlac. Vă mulțumim pentru interesul pe care-l purtați foaiei noastre. Ce bine ar fi, dacă toți preoșii noștri ar face asemenea Sf. Voastre și ar răspândi foaia în popor!

Păr. Oltean, Halmășd, jud. Sălaj. Aceeaș mulțumimă rugăm să o primim și St. Voastră. Noi ne dăm toată silința să facem din »Unirea Poporului» o gazetă bună și folositoare. Pentru răspândirea ei în popor aveam însă lipsa de concursul conducătorilor școlii noastre și chiar și de statul lor, pe care-l primim cu drag.

Păr. Ost. Florian în Sânger. Vă mulțumim pentru cei nouă abonași noi. Vivant sequentes!

Gaoril Precup, cleric Rebricova. Îndreptarea se va face, mulțumite.

Costa David, jud. Cibic și Cost. Toader Banțelțolcu. Foaia Vi-o trimitem. Călandar nu avem.

Impotriva răspândirilor de știri.

1. Vor să considerati ca infractori:

a) Acci cari fără rea credință prin localități publice gări, trezuri, pe străzi, etc., vor comunica colportu, comenid în orice chip, știri șe adevărate, șe imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situație și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau oricechestiuneprivitoare la armata română.

Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când șaptele de mai sus se vor să săvârșit în scopul de a șpiona, sau trada, se aplică pedepșile prevăzute de legile penale în vigoare în timp de războiu.

Redactor responsabil: **IULIU MAIOR.**

Redacția centrală în Văde Sică.

Tipografia »Unirea Poporului» în Văde Sică.